

Van de redactie

De dalende leesmotivatie en de tegenvallende resultaten van onze leerlingen op de internationale vergelijkingsonderzoeken PIRLS (2016) en PISA (2018) zijn veel in het nieuws geweest. Naar aanleiding van deze resultaten verschijnen er veel publicaties en handreikingen. Maar hoe ziet goed leesonderwijs er nou concreet uit in de klas? En hoe geef je als schoolteam je leesonderwijs vorm? Welke stappen zet je dan?

De leden van de in 2018 ingestelde Vlaams-Nederlandse Taalraad Begrijpend Lezen kregen als opdracht om een actieplan (zie pagina 23 van deze special!) op te stellen om het leesbegrip en de leesmotivatie van basisschoolleerlingen te verhogen. Om inspiratie op te doen, trokken we met de leden van de Taalraad door Nederland en Vlaanderen langs een aantal basisscholen die op een duurzame manier hun leesonderwijs verbeterden. In het uiteindelijke actieplan konden we deze prachtige voorbeelden echter maar summier een plek geven, terwijl ze een groter podium verdienen. In deze speciale editie, enthousiast samengesteld door een aantal Taalraadleden, vind je daarom een hele reeks artikelen terug die ontstaan zijn naar aanleiding van onze bezoeken aan Nederlandse scholen. Omdat ze te mooi zijn om niet te delen!

Uitgangspunt bij deze artikelen zijn de vijf pijlers van het actieplan van de Taalraad geweest:

1. werken vanuit urgentiebesef
2. een schoolbreed leesbeleid en een doorgaande lijn
3. in de klas gebruik maken van effectieve didactiek met rijke teksten
4. Inzetten op het vergroten van de leesmotivatie
5. aandacht voor formatieve evaluatie

Veel scholen hebben al vanuit deze pijlers met hun team de schouders onder het leesonderwijs gezet. Zo voelde de Prins Constantijn uit Leeuwarden de urgentie om het leesonderwijs aan te pakken toen ze de motivatie en de resultaten van de leerlingen zagen dalen. Op De Windwijzer gingen ze met rijke teksten aan de slag. Het team van Het Galjoen in Hoogezand schoolde zich in effectieve leesdidactiek. De Alan Turingschool zette methodes overboord om zelf vorm te geven aan effectieve didactiek. Sbo Phanta Rhei wilde vooral de leesmotivatie vergroten. Op de Willem van Oranjeschool vormden interessante teksten het uitgangspunt van hun leesonderwijs. Al deze scholen vind je daarom terug in dit speciale nummer, in de hoop dat ze je inspireren!

De Taalraad deed het afgelopen jaar nog meer. Na het verschijnen van ons actieplan waren we nieuwsgierig welke kennis, vaardigheden en attitudes rondom het leesonderwijs toekomstige leraren meekrijgen op hun opleiding. Om daar achter te komen, hebben we gesprekken gevoerd met Vlaamse en Nederlandse opleidingen. Wat geven zij hun studenten mee? Wat is hun visie op lezen? En waar lopen ze bij het uitdragen van de kennis over effectief leesonderwijs tegenaan in bijvoorbeeld de samenwerking met de stagescholen? Uit de gesprekken hebben we mooie onderwijsvoorbeelden kunnen ophalen, maar we constateerden ook dat er nog veel uitdagingen zijn. Op de pabo zelf, maar ook in de samenwerking met de overheid, de besturen, de directies. Die nemen we mee in een actieagenda voor het Nederlandse Leesoffensief! En de mooie onderwijsvoorbeelden van rijk leesonderwijs op de pabo? Die gaan we natuurlijk weer ontsluiten in een inspirerende publicatie.

Maar eerst veel leesplezier gewenst met deze editie die gericht is op de voorbeelden uit de basisscholen. Met veel dank aan alle leraren die ons gastvrij ontvingen en ons een kijkje in hun keuken gaven!

Jan Rijkers
Voorzitter Taalraad Begrijpend Lezen

Joanneke Prenger
Lid Taalraad Begrijpend lezen